ជនរងគ្រោះនៅតែរង់ចាំចម្លើយពីអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ – ចម្លើយនឹងត្រូវផ្តល់ជូន

សូ ហ្វារីណា និង សារ៉ា ថមម៉ាស់

ការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះ និងសកម្មភាពរបស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

*អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនៅក្នុងតុលាការកម្ពុជា ដែលត្រូវគេស្គាល់ជាទូទៅថាជាសាលាជំនុំជម្រះក្តីមេដឹកនាំខ្មែរក្រហម បានផ្តល់ឱកាសឲ្យជនរងគ្រោះអាចចូលរួមនៅក្នុងសវនាការមេដឹកនាំជាន់ខ្ពស់ខ្មែរក្រហម និងអ្នកទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុតចំពោះឧក្រិដ្ឋកម្មដែលបានកើតឡើងនៅក្នុងរបបនោះ ។ បើយោងទៅតាមសេចក្តីណែនាំអនុវត្តមួយរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ អ្នករួចរស់ជីវិតពីរបបខ្មែរក្រហមអាចចូលរួមនៅក្នុងសវនាការតាមវិធីបីយ៉ាងៈ (១) ដោយស្ម័គ្រចិត្តធ្វើជាសាក្សី (តាមរយៈការផ្តល់សក្ខីភាពអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលទទួលរង ឬដែលបានមើលឃើញនៅពេលនោះ) (២) ដោយដាក់ពាក្យបណ្តឹង (តាមរយៈការផ្តល់ព័ត៌មានទៅឲ្យសហព្រះរាជអាជ្ញារ) និង (៣) ដោយដាក់ពាក្យបណ្តឹងសុំធ្វើជាដើមបណ្តឹងរដ្ឋប្បវេណី (តាមរយៈការដាក់ពាក្យបណ្តឹងសុំធ្វើជាភាគីមួយចូលរួមនៅក្នុងសវនាការ និងសុំទាមទារសំណងផ្លូវចិត្ត និងសមូហភាព) ។ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញបានបង្កើតនូវ**ទំរង់បែបបទព័ត៌មានអំពីជនរងគ្រោះ**សម្រាប់ឲ្យអ្នករួចរស់ជីវិតពីរបបខ្មែរក្រហមទាំងឡាយដែលចាប់អារម្មណ៍ចង់ចូលរួមដើម្បីបំពេញ និងដាក់ជូនទៅកាន់អង្គភាពជនរងគ្រោះ ។*

*ចាប់តាំងពីខែតុលា ឆ្នាំ២០០៧មក មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានបង្កើត**គម្រោងចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះ** ដើម្បីជួយផ្តល់ជាព័ត៌មានដល់អ្នករួចរស់ជីវិតទាំងនោះអំពីសិទ្ធិក្នុងការចូលរួមរបស់ពួកគាត់ ហើយក្នុងករណីដែលពួកគាត់មានបំណងចង់ចូលរួម គម្រោងនេះនឹងផ្តល់ទំរង់បែបបទព័ត៌មានអំពីជនរងគ្រោះ និងជួយពួកគាត់ក្នុងការបំពេញទំរង់នេះ ។ បើទោះបីជាសកម្មភាពរបស់គម្រោងនេះនឹងចាប់ផ្តើមជាផ្លូវការនៅខែមិនា ឆ្នាំ២០០៨ក៏ដោយ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាកន្លងមកបានជួបជាមួយអ្នករួចរស់ជីវិតពីរបបខ្មែរក្រហមរាប់រយនាក់មកហើយ ។ គិតត្រឹមថ្ងៃទី៥ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានបញ្ជូនទៅកាន់អង្គភាពជនរងគ្រោះនូវទំរង់បែបបទព័ត៌មានរបស់ជនរងគ្រោះចំនួន៥១៧ទំរង់ដែលត្រូវបានបំពេញដោយអ្នករួចរស់ជីវិតពីរបបខ្មែរក្រហម ។ ជាពិសេសនៅខែតុលា ឆ្នាំ២០០៧ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាទទួលបានទំរង់បែបបទជនរងគ្រោះជាច្រើនបំពេញដោយអ្នករួចរស់ជីវិតដែលបានចូលរួមនៅក្នុងសន្និសីទមួយស្តីអំពីការចូលរួមរបស់ជនគ្រោះ ។*

Documentation Center of Cambodia
Searching for the Truth ស្វែងរកការពិត ដើម្បីការចងចាំនិងយុត្តិធម៌
DC-Cam ◆ 66 Preah Sihanouk Blvd. ◆ P.O.Box 1110 ◆ Phnom Penh ◆ Cambodia
Tel: (855-23) 211-875 ◆ Fax: (855-23) 210-358 ◆ dccam@online.com.kh ◆ www.dccam.org

ជនជាតិចាមមូស្លីមចំនួន២៨០ នាក់មកពីទូទាំងប្រទេសកម្ពុជាបានចូលរួមនៅក្នុងសន្និសីទនោះ ។ បន្ទាប់ពីទទួលបានពត៌មានអំពីសិទ្ធិក្នុងការចូលរួមរបស់ពួកគាត់មក អ្នកចូលរួមសន្និសីទនោះចំនួន២០០ នាក់បានជ្រើសរើសបំពេញទំរង់បែបបទពត៌មានអំពីជនរងគ្រោះ ដែលក្នុងនោះភាគច្រើនបានជ្រើសយកជម្រើសដាក់ពាក្យបណ្តឹងដើម្បីផ្តល់ជាពត៌មានដល់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញអំពីឧក្រិដ្ឋកម្មដែលពួកគាត់ទទួលរងគ្រោះ ឬបានឃើញកាលពីនៅក្រោមរបបខ្មែរក្រហម ។

ការខកខានមិនបានឆ្លើយតបទៅអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងឲ្យបានទាន់ពេលវេលា និងភាពមិនសូវពេញចិត្ត

បើយោងទៅតាមវិធាន និងសេចក្តីណែនាំអនុវត្តមួយរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ សហព្រះរាជអជ្ញារត្រូវតែឆ្លើយតបទៅកាន់អ្នករួចរស់ជីវិត ឬជនរងគ្រោះគ្រប់ៗរូបដែលបានដាក់ពាក្យបណ្តឹងនៅក្នុងរយៈពេល៦០ ថ្ងៃគិតចាប់ពីថ្ងៃចុះបញ្ជីជាមួយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។ នៅក្នុងលិខិតឆ្លើយតបទៅកាន់អ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាំងនោះ សហព្រះរាជអជ្ញារត្រូវតែបញ្ជាក់ពីសេចក្តីសម្រេចចិត្តថាតើព្រមទទួលយក ឬបដិសេធន៍ពាក្យបណ្តឹងរបស់ពួកគាត់ ។ នៅថ្ងៃទី២៩ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៨ ប្រមាណជា ៤ខែបន្ទាប់ពីថ្ងៃរៀបចំសន្និសីទមក សូ ហ្វារីណា ដែលត្រូវជាអ្នកដឹកនាំគម្រោងប្រវត្តិសាស្ត្រផ្ទាល់មាត់ជនជាតិចាមមូស្លីមនៅមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា បានទាក់ទងទៅកាន់ប្រជាជនមួយចំនួនដែលបានចូលរួមនៅក្នុងសន្និសីទស្តីអំពីការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះដើម្បីឲ្យដឹងថាតើអង្គភាពជនរងគ្រោះ ឬសហព្រះរាជអជ្ញារបានជូនដំណឹងដល់ពួកគាត់អំពីស្ថានភាពនៃពាក្យបណ្តឹងរបស់ពួកគាត់ឬនៅ ។ ហ្វារីណាទទួលពត៌មានថា ក្នុងចំណោមហាគីមនិងទួនចំនួន៧រូបដែលបានទាក់ទង មិនមាននរណាម្នាក់ទទួលបានចម្លើយពីអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញឡើយ ។ ក្នុងឋានៈជាអ្នកដឹកនាំសាសនានៅតាមខេត្ត ពួកគាត់ភាគច្រើនបានអះអាងថា មិនមាននរណាម្នាក់នៅក្នុងខេត្តរបស់ពួកគាត់ទទួលបានទទួលចម្លើយពីអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញដូចគ្នាដែរ ។

ការខកខានរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យបណ្តឹងទាំងនោះបានបង្កជាការព្រួយបារម្ភជាខ្លាំង ។ ប្រសិនបើអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងទាំងនោះមិនទទួលបានការឆ្លើយតបទៅតាមរយៈពេលដែលបានសន្យា ពួកគេអាចបាត់បង់ចំណាប់អារម្មណ៍នៅក្នុងការចូលរួម ឬមិនសូវពេញចិត្តចំពោះដំណើការរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។ អ្នកដឹកនាំសាសនាម្នាក់មកពីខេត្តស្ទឹងត្រែងបានប្រាប់ហ្វារីណាថា គាត់“មានអារម្មណ៍មិនសូវពេញចិត្តដោយសារតែមិនទាន់បានទទួលដំណឹងអ្វីសោះ” និងបានបញ្ជាក់ទៀតថា គាត់“បានរង់ចាំអស់រយៈពេលយូរមកហើយ” ។ ជាងនេះទៅទៀត ប្រសិនបើពួកគាត់មិនទទួលបានចម្លើយ អ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងដែលរស់នៅតាមទីជនបទដាច់ស្រយាលប្រហែលជាអាចដល់

ទៅមានការសង្ស័យអំពីអត្ថិភាពរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនេះទៀតផង ។ ជាក់ស្តែង ជំនួយការរបស់អ្នកដឹកនាំសាសនាអ៊ីស្លាមម្នាក់នៅក្នុងខេត្តសៀមរាបបានបញ្ជាក់ថា «ខ្ញុំចង់ដឹងថាតើពេលណាទើបសវនាការជំនុំជម្រះចាប់ដំណើរការ ។ ប្រសិនបើមានការឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យបណ្តឹងរបស់ពួកយើង យើងប្រហែលជាបានដឹងខ្លះៗអំពីស្ថានភាពពិតប្រាកដនៃដំណើរការជំនុំជម្រះ» ។ បន្ថែមលើនេះទៀត អ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងអាចធ្វើការសន្និដ្ឋានថា អង្គជំនុំជម្រះមិនបានឲ្យតម្លៃចំពោះការចូលរួមចំណែកផ្តល់រឿងរ៉ាវរបស់ពួកគាត់ ។

កិច្ចប្រឹងប្រែងរបស់អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងការឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យបណ្តឹង និងការសហការណ៍របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា

ជាការពិត អង្គភាពជនរងគ្រោះ សហព្រះរាជអជ្ញារ និងសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត ប្រឈមមុខនឹងកិច្ចការយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរក្នុងការពិនិត្យមើល និងឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យបណ្តឹងចំនួនជាង៩០០ដែលត្រូវបានដាក់ជូនដោយអ្នករួចរស់ជីវិត និងជនរងគ្រោះ ។ បើពិនិត្យមើលអំពីការដែលថា អង្គភាពជនរងគ្រោះទើបតែត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅក្នុងរយៈពេលប៉ុន្មានខែនេះ ការលំបាកទាំងនេះមិនមែនជារឿងគួរឲ្យភ្ញាក់ផ្អើលនោះទេ ។ នៅថ្ងៃទី៧ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញបានចេញសេចក្តីជូនដំណឹងមួយដោយបានបញ្ជាក់ថា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញបាននឹង«កំពុងចាប់ផ្តើមឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យបណ្តឹងរាប់រយ....» ។ សេចក្តីជូនដំណឹងនោះបានសម្តែងនូវការពេញចិត្តចំពោះអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលដូចជាមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា និងអង្គការផ្សេងទៀត ដែលបាន«បានដើរតួនាទីសំខាន់ក្នុងការធានាឲ្យមានការចូលរួមដោយជនរងគ្រោះ» ។ សេចក្តីជូនដំណឹងបានបញ្ជាក់ថា ពាក្យបណ្តឹងទាំងអស់ «ត្រូវបានថតបញ្ចូលទៅក្នុងកុំព្យូទ័រ ពិនិត្យមើល និងវិភាគ» ។ បើទោះបីជាសេចក្តីជូនដំណឹងនេះមិនបានបញ្ជាក់ថាពេលណាដែលអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងអាចទទួលបានការឆ្លើយតបមែន តែសេចក្តីជូនដំណឹងនេះបានបញ្ជាក់ថា អង្គជំនុំជម្រះ «នៅពេលនេះ កំពុងរៀបចំផ្តល់យោបល់ដល់អ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងអំពីស្ថានភាពរបស់ពាក្យបណ្តឹង និងរបៀបដែលអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញនឹងប្រើប្រាស់ពាក្យបណ្តឹងទាំងនោះ ...» ។

ដោយទទួលស្គាល់អំពីការលំបាកផ្សេងៗដែលកំពុងប្រឈមមុខដោយអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានស្ម័គ្រចិត្តផ្តល់ជំនួយដល់អង្គភាពជនរងគ្រោះនៅក្នុងកិច្ចការពិនិត្យមើល និងឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យបណ្តឹងទាំងនោះ ។ នៅក្នុងកិច្ចប្រជុំមួយជាមួយអនុប្រធានអង្គភាពជនរងគ្រោះ ហ្កាប្រៀលឡា ហ្កូនហ្សាឡេ រ៉ូឌ្រីហ្កេ លោកឆាំង យុ (នាយកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា) និង អ៊ែន ហាញឪល (ទីប្រឹក្សាផ្នែកច្បាប់របស់មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជា) បានលើកឡើងអំពីរបៀបដែល

មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាអាចផ្តល់ទៅឲ្យអង្គភាពជនរងគ្រោះ ដែលរួមមានៈ (១) ផ្តល់អ្នកធ្វើការងារស្ម័គ្រចិត្ត (២) ផ្តល់ពត៌មានទៅដល់អ្នករួចរស់ជីវិតនៅក្រៅប្រទេសអំពីការចូលរួមនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ (៣) ការបកប្រែឯកសារ (៤) ផ្តល់ជំនួយក្នុងការចែកចាយទំរង់បែបបទពត៌មានអំពីជនរងគ្រោះ និងសៀវភៅណែនាំដែលនឹងរួចរាល់ក្នុងពេលឆាប់ៗនេះអំពីការចូលរួមរបស់ជនរងគ្រោះ ទៅឲ្យអ្នករួចរស់ជីវិត ។ ជាងនេះទៅទៀត ដោយមើលឃើញអំពីការលំបាកក្នុងការទំនាក់ទំនងអ្នកនៅតាមទីជនបទដាច់ស្រយាល មជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាបានស្ម័គ្រចិត្តជួយអង្គភាពជនរងគ្រោះក្នុងការទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹង ប្រសិនបើអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញត្រូវការពត៌មានបន្ថែម និង នៅក្នុងការបញ្ជូនការឆ្លើយតបទៅកាន់អ្នករួចរស់ជីវិតដែលបុគ្គលិកមជ្ឈមណ្ឌលឯកសារកម្ពុជាធ្លាប់ជួយបំពេញទំរង់បែបបទពត៌មានអំពីជនរងគ្រោះ ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បើទោះបីជាមានការពន្យាពេលមែន នៅពេលនេះ អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញកំពុងស្ថិតនៅក្នុងដំណាក់កាលចាប់ផ្តើមទំនាក់ទំនងអ្នករួចរស់ជីវិត និងជូនដំណឹងអំពីស្ថានភាពនៃពាក្យបណ្តឹងរបស់ពួកគាត់ ។ គិតត្រឹមថ្ងៃទី១១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨ គេគិតថា សហព្រះរាជអជ្ញារនឹងចាប់ផ្តើមឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យបណ្តឹងដែលបានដាក់មុនដំបូងគេប្រមាណជានៅក្នុងសប្តាហ៍ដែលនឹងចាប់ផ្តើមនៅថ្ងៃ១៨ ខែកុម្ភៈ ។ បើទោះបីជាការពន្យាពេលក្នុងការឆ្លើយតបនេះប្រហែលជាបានធ្វើឲ្យអ្នកដាក់ពាក្យបណ្តឹងជាច្រើនមិនសូវពេញចិត្ត យើងសង្ឃឹមថា អ្នកជាច្រើនទៀតនឹងនៅតែចាប់អារម្មណ៍ចូលរួមនៅក្នុងដំណើរការជំនុំជម្រះក្តី ។ ដោយសារតែអង្គភាពជនរងគ្រោះទើបតែត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងពេលថ្មីៗនេះ ការយឺតយ៉ាវក្នុងការឆ្លើយតបនេះគឺពិតជាអាចយល់បាន ។ នៅពេលដែលប្រធានអង្គភាពជនរងគ្រោះចាប់ផ្តើមការងារលទ្ធភាពរបស់អង្គភាពនេះនឹងត្រូវពង្រីកយ៉ាងខ្លាំង ដោយសារអង្គភាពនេះអាចនឹងលៃលកជ្រើសរើសបុគ្គលិកបន្ថែម ។ ក្នុងករណីដែលមានបុគ្គលិកគ្រប់គ្រាន់ និងមាននិតិវិធីដែលមានប្រសិទ្ធិភាព អង្គភាពនេះគួរតែអាចដោះស្រាយ និងឆ្លើយតបទៅនឹងពាក្យបណ្តឹងបានទាន់ពេលវេលា ដើម្បីបង្កើនទំនុកចិត្តរបស់អ្នករួចរស់ជីវិតនៅក្នុងអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញ ។